

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

A. Obecná část

Na základě usnesení vlády č. 448 ze dne 24. června 2019, kterým byl schválen věcný záměr nového stavebního zákona, bylo zpracováno jeho paragrafové znění. V důsledku toho je navrhováno zrušení dosavadního zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, včetně všech jeho prováděcích právních předpisů. Současně však dochází k novelizaci značného množství dalších zákonů, přičemž v zájmu přehlednosti a srozumitelnosti právního řádu jsou všechny novely sjednoceny v samostatném změnovém zákonu. Předložený návrh změnového zákona je tak předkládán v přímé souvislosti s návrhem nového stavebního zákona a zohledňuje změny dotčených právních předpisů, které je nezbytné v souvislosti s rekonstrukcí stavebního práva realizovat.

1. Zhodnocení platného právního stavu, zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Současná právní úprava nezakládá pro nikoho nerovné podmínky z důvodu rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru.

Bliže viz důvodová zpráva a závěrečná zpráva RIA ke stavebnímu zákonu.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navrhovaná právní úprava nijak nezasahuje do současného stavu založeného na zákazu diskriminace a rovném postavení mužů a žen.

Bliže viz důvodová zpráva a závěrečná zpráva RIA ke stavebnímu zákonu.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy

Platná právní úprava vychází ze spojeného modelu výkonu veřejné správy v oblasti územního plánování a stavebního řádu, kdy působnost orgánu územního plánování a stavebního úřadu, mimo jiných subjektů, vykonávají i obecní a krajské úřady jako působnost přenesenou.

Současně do povolovacího řízení podle stavebního zákona vstupuje množství dotčených orgánů státní správy, které v průběhu stavebního řízení uplatňují závazná stanoviska a stanoviska k ochraně veřejných zájmů, a které jsou roztrženy v množství dosavadních právních předpisů v gesci jednotlivých resortů.

V souvislosti s přijetím nového stavebního zákona a vyčlenění agendy stavebních úřadů do státní stavební správy dochází současně k:

- revizi či redefinici chráněných veřejných zájmů,
- redukci počtu dotčených orgánů,
- integraci většiny dotčených orgánů, resp. jejich působností do státní stavební správy a

- sjednocení formy výstupu zbylých dotčených orgánů na vyjádření.

V důsledku výše uvedených změn je nezbytné novelizovat všechny právní předpisy, jichž se změna právní úpravy dotýká.

Blíže viz důvodová zpráva a závěrečná zpráva RIA ke stavebnímu zákonu.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem ČR

Návrh zákona je pouze důsledkem změn provedených v souvislosti s přijetím nového stavebního zákona a je v souladu s ústavním pořádkem ČR.

Blíže viz důvodová zpráva a závěrečná zpráva RIA ke stavebnímu zákonu.

5. Zhodnocení slučitelnosti s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie, popřípadě i s legislativními záměry a s návrhy předpisů Evropské unie

Blíže viz důvodová zpráva a závěrečná zpráva RIA ke stavebnímu zákonu.

6. Zhodnocení souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Blíže viz důvodová zpráva a závěrečná zpráva RIA ke stavebnímu zákonu.

7. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopady na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Blíže viz závěrečná zpráva RIA ke stavebnímu zákonu.

8. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Blíže viz závěrečná zpráva RIA ke stavebnímu zákonu.

9. Zhodnocení korupčních rizik

Blíže viz závěrečná zpráva RIA ke stavebnímu zákonu.

10. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Blíže viz závěrečná zpráva RIA ke stavebnímu zákonu.

B. Zvláštní část

K části první – změna zákona o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky

S ohledem na vytvoření nové státní stavební správy se do kompetenčního zákona jako další ústřední orgán státní správy doplňuje Nejvyšší stavební úřad. V návaznosti na jemu svěřenou působnost se vypouští působnost Ministerstva pro místní rozvoj v oblasti stavebního řádu a vyvlastnění, neboť tato působnost přejde na Nejvyšší stavební úřad.

V zájmu dobré správy se dále výslovně doplňuje, že ministerstva (a s nimi s ohledem na § 20 kompetenčního zákona tedy i ostatní ústřední orgány státní správy) podávají metodický výklad právních předpisů v okruhu své působnosti.

K části druhé – změna zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

K bodu 1

Legislativně-technická změna související se změnou kategorizace staveb a právní formy aktů vydávaných orgánem vykonávající státní požární dozor.

K bodu 2

Jedná se o změnu reagující na změny v novém stavebním zákoně a též v zákoně č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury, v němž je vypuštění tohoto ustanovení reflektováno.

K bodu 3

Jedná se o změnu reagující na změny v novém stavebním zákoně. S ohledem na to, že stavební zákon s regulačním plánem, jenž by mohl nahradit povolení záměru, již nepočítá, dochází k vypuštění posuzování těchto regulačních plánů. Nadále ovšem je zachováno posuzování ze strany orgánů vykonávající státní požární dozor.

K bodu 4

Legislativně-technická změna související se změnou právní formy aktu, jenž je vydáván orgánem vykonávající státní požární dozor.

K bodu 5

V souladu s věcným záměrem stavebního zákona dochází ke změně právní formy ze závazného stanoviska na vyjádření.

K bodu 6

Jedná se o změnu reagující na změny ve stavebním zákoně tak, aby poklady pro orgán vykonávající státní požární dozor byl překládán ve stejné formě jako návrh podle stavebního zákona.

K bodu 7

Doplňuje se výslovné vymezení postupu orgánu státního stavebního dozoru dle odstavce 1 písm. b).

V souladu s věcným záměrem a celkovou koncepcí stavebního zákona dochází ke stanovení lhůty pro vydání vyjádření ze strany orgánu státního požárního dozoru. V případě, že tato

zákonná lhůta dodržena nebude, nastává právní fikce spočívající v tom, že tento orgán nemá připomínky a z hlediska veřejných zájmů podle tohoto zákona souhlasí.

K bodu 8

K § 39 – Dochází k zavedení nového členění staveb do čtyř kategorií z pohledu požární bezpečnosti, přičemž bližší vymezení těchto kategorií bude obsaženo v prováděcím právním předpisu. Zařazení stavby do konkrétní kategorie má význam ve vztahu k pravomoci a působnosti orgánu vykonávajícího státní stavební dozor. V případě kategorie 0 a I by neměl být vykonáván, nicméně u kategorie I dojde ke zpracování požárně bezpečnostního řešení. Jde-li o kategorie II a III, pak orgán vykonávající státní požární dozor navíc vydává vyjádření.

K § 40 odst. 1 – Jedná se o právní úpravu v návaznosti na novou kategorizaci staveb z pohledu požární ochrany, přičemž postupem podle § 31 odst. 1 písm. b) a c) se u kategorie staveb 0 a I státní požární dozor vykonávat nebude, a to s ohledem především na jejich žádnou či velmi nízkou nebezpečnost z hlediska požární bezpečnosti.

K § 40 odst. 2 – V případě staveb, kteréžto představují potenciální riziko z pohledu požární bezpečnosti (stavby kategorie I, II a III), se bude zpracovávat požárně bezpečnostní řešení upravené jiným právním předpisem.

K bodu 8

Jedná se o legislativně-technickou změnu v návaznosti na přijetí stavebního zákona, zejména změny právní formy aktu orgánu vykonávajícího státní požární dozor ze závazného stanoviska na vyjádření.

K bodu 10

Výslovně se přidává § 39 odst. 2 (kategorizace staveb) do výčtu prováděcích právních předpisů, kteréžto ministerstvo provede svojí vyhláškou.

K části třetí – změna zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů

V oblasti památkové péče nedochází rekonstrukcí stavebního práva k integraci orgánů státní památkové péče do státní stavební správy a tyto orgány budou tak nadále dotčenými orgány v procesu povolovacího řízení podle stavebního zákona, ke kterému budou nově uplatňovat vyjádření.

K bodu 16

Při povolování prací v ochranném pásmu nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace nebo památkové zóny se stavebním úřadům stanovuje obecná povinnost komplexního zhodnocení zájmů státní památkové péče. A to buď zohledněním předešlého stanoviska orgánu státní památkové péče, nebo stanovením podmínek respektujících ochranu kulturního dědictví.

K bodu 20

Nově se mezi orgány památkové péče zařazuje i Kancelář prezidenta republiky, avšak s omezenou místní příslušností na území kulturní památky zámek s kostelem a parkem v obci Lány.

K bodu 27

Stanovení nových kompetencí stavebnímu úřadu v oblasti památkové péče.

Ostatní změny jsou legislativně-technické povahy související se změnou terminologie stavebního zákona.

K části čtvrté – změna zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů

Navrhují se legislativně-technické změny reagující na změnu terminologie v novém stavebním zákoně a dále změny, související s integrací kompetencí k rozhodování ve stavebních věcech u nových stavebních úřadů.

Pravomoc k povolování staveb důlních děl, důlních staveb pod povrchem, staveb, které mají sloužit otvírce, přípravě a dobývání výhradních ložisek, úpravě a zušlechťování nerostů skladů výbušnin a staveb úložných míst přechází na stavební úřady. Obvodní báňské úřady vydávají v těchto případech v řízení o povolení uvedených staveb vyjádření. Dále se mění forma závazného stanoviska obvodního báňského úřadu na vyjádření v řízeních o povolení staveb a zařízení, které nesouvisí s dobýváním výhradního ložiska, v chráněném ložiskovém území a k některým dalším stavbám, souvisejícím s ochranou a využíváním nerostného bohatství.

Obvodní báňský úřad má v řízení o povolení uvedených staveb postavení dotčeného orgánu. Pravomoc obvodního báňského úřadu k povolování otvírky, přípravy a dobývání výhradního ložiska zůstává nezměněna.

Zavedení lhůty 30 dnů od doručení úplné žádosti pro vydání vyjádření a fikce souhlasu v případě že vyjádření není v uvedené lhůtě vydáno, je aplikací principu urychlení a zefektivnění řízení v oblasti povolování záměrů podle stavebního zákona.

Náležitosti dokumentace rekonstrukci dolů a lomů včetně výsypek, odvalů a odkališť se přesouvají do prováděcí vyhlášky ke stavebnímu zákonu.

K části páté – změna zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů

Navrhují se legislativně-technické změny reagující na změnu terminologie v novém stavebním zákoně a dále změny, související s integrací kompetencí k rozhodování ve stavebních věcech u nových stavebních úřadů.

Pravomoc k povolování skladů výbušnin v dobývacím prostoru přechází na stavební úřady. Obvodní báňské úřady vydávají v řízení o povolení těchto staveb vyjádření. Dále se mění forma závazného stanoviska obvodního báňského úřadu na vyjádření v řízeních o povolení staveb, jejichž součástí je činnost prováděná hornickým způsobem, a skladů výbušnin mimo dobývací prostor. Obvodní báňský úřad má v řízení o povolení uvedených staveb postavení dotčeného orgánu.

Zavedení lhůty 30 dnů od doručení úplné žádosti pro vydání vyjádření a fikce souhlasu v případě že vyjádření není v uvedené lhůtě vydáno, je aplikací principu urychlení a zefektivnění řízení v oblasti povolování záměrů podle stavebního zákona.

Náležitosti dokumentace skladů výbušnin se přesouvají do prováděcí vyhlášky ke stavebnímu zákonu.

K části šesté – změna zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů

Navrhují se legislativně-technické změny reagující na změnu terminologie v novém stavebním zákoně a dále změny, související s integrací kompetencí k rozhodování ve stavebních věcech u nových stavebních úřadů.

Mění se forma závazného stanoviska Ministerstva životního prostředí k povolování staveb z hlediska zvláštních podmínek geologické stavby území na vyjádření. Ministerstvo má v řízení o povolení uvedených staveb postavení dotčeného orgánu.

Zavedení lhůty 30 dnů od doručení úplné žádosti pro vydání vyjádření a fikce souhlasu v případě že vyjádření není v uvedené lhůtě vydáno, je aplikací principu urychlení a zefektivnění řízení v oblasti povolování záměrů podle stavebního zákona.

K části sedmé – změna zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

Stavební úřady se stávají orgány ochrany přírody s odborností na úseku ochrany zájmů podle zákona č. 114/1992 Sb. Proto dochází ke změně ustanovení, která upravují ochranu dílčích zájmů ve vztahu k řízení podle stavebního zákona. Nadbytečnou se stává zejména dosavadní úprava, podle které vydávají orgány ochrany přírody k řízení o povolení záměru závazné stanovisko, zejm. ke kácení dřevin podle § 8 odst. 6 a z hlediska ochrany ohrožených druhů podle § 56 odst. 6. Pokud je dotčení chráněných zájmů přírody a krajiny podmíněno souhlasným aktem orgánu ochrany přírody, splnění podmínek pro vydání tohoto aktu zpravidla posoudí stavební úřad v rozhodnutí o návrhu na povolení záměru podle stavebního zákona. To se týká i zásahů souvisejících s realizací stavebních záměrů, ke kterým dosud vedl orgán ochrany přírody samostatné řízení. Tím nejsou nijak dotčeny požadavky na ochranu vymezených zájmů, ani zákonné podmínky realizace zásahu. V odůvodnění rozhodnutí o návrhu na povolení záměru podle stavebního zákona musí stavební úřad uvést důvody povolení zásahu, identifikovat související i konkurující soukromé či veřejné zájmy, a pokud to zákon vyžaduje, provést jejich poměrování. Požadavek, aby stavební úřad stanovil podmínky pro provedení záměru, pokud ho povolí, se vztahuje i na rozhodování o zájmech chráněných zákonem o ochraně přírody a krajiny.

V souladu s věcným záměrem je zachována zvláštní působnost správ národních parků a Agentury ochrany přírody a krajiny jako dotčených orgánů s působností na území zvláště chráněných území a také jako příslušných orgánů pro ochranu lokalit v soustavě Natura 2000. Bez závazného stanoviska Agentury nebo správy národního parku nelze rozhodnout o zásazích ve zvláště chráněných územích a na území lokalit Natura 2000 mimo zastavěná území nebo zastavitelné plochy a dále např. vydat povolení k nakládání s vodami a k vodním dílům, povolení k některým činnostem či udělit souhlas podle vodního zákona. Nově Agentury a správy národních parků vydávají stanoviska ke koncepcím nebo k záměrům podle § 45i odst. 1, ukládají kompenzační opatření a informují o uložených kompenzačních opatřeních Ministerstvo životního prostředí, vydávají závazná stanoviska, k povolení výjimky ze zákazu poškozovat evropsky významné lokality a sporné lokality podle § 45b odst. 2, k povolení souhlasu k činnostem v evropsky významných lokalitách podle § 45c odst. 3 a v ptačích oblastech podle § 45e odst. 3. Agentura a správy národních parků vydávají závazná stanoviska a vyjádření jako koordinovaná závazná stanoviska zahrnující požadavky na ochranu všech dotčených veřejných zájmů, které hájí. To se netýká vydávání stanoviska ke koncepcím nebo k záměrům podle § 45i odst. 1 a ukládání kompenzačních opatření.

Vyčleňuje se úprava udělování autorizací z dosavadního ustanovení § 45i odst. 3 až 7.

Nová úprava předvídá zapojení osob soukromého práva zaměřených na ochranu životního prostředí nebo veřejného zdraví do řízení podle zákona o ochraně přírody a krajiny i řízení

vedených podle jiných právních předpisů, v nichž mohou být dotčeny zájmy chráněné zákonem o ochraně přírody a krajiny. Takovým řízením je zejména řízení o návrhu na povolení záměru podle stavebního zákona. V tomto ohledu dochází ke sjednocení požadavků na účastenství uvedených osob s dalšími předpisy na úseku ochrany životního prostředí po vzoru zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Rozsah námitek, které mohou uvedené osoby na základě účastenství podle § 70 zákona o ochraně přírody, v jednotlivých řízeních uplatňovat, je dán vymezením předmětu ochrany zákona o ochraně přírody a krajiny, v úvahu připadajícím přímým i nepřímým dotčením chráněných zájmů, a rovněž zaměřením právnické osoby.

K části osmé – změna zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů

Stavební úřady se stávají orgány ochrany zemědělského půdního fondu s odborností na tomto úseku. Proto vedle legislativně-technických úprav zákona o ochraně zemědělského půdního fondu dochází k přenosu kompetencí na stavební úřad, který rozhodnutím o návrhu na povolení záměru rozhoduje o odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu a o výši odvodů za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu podle § 9 odst. 10, kontroluje plnění podmínek jím vydaných povolení, kterými bylo rozhodnuto o odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu, včetně provádění rekultivací, a opatření k nápravě jím uložených, ukládá opatření k nápravě závadného stavu vzniklého neplněním podmínek jím vydaných povolení, kterými bylo rozhodnuto o odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu a vydává u souhlasů jím vydaných potvrzení o ukončení rekultivace podle § 11b odst. 2. Vedle toho stavební úřad zasílá podle § 3b odst. 4 údaje související s odnětím zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu do evidence odnětí zemědělské půdy.

Nová úprava sjednocuje režim odnětí půdy a rozhodnutí o výši odvodů s úpravou v zákoně č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon). Má-li být dotčena zemědělská půda o výměře nad 10 ha, rozhodne stavební úřad o odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu po vyjádření ministerstva.

K části deváté – změna zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů

Legislativně-technická změna související s přijetím, resp. se změnou terminologie v novém stavebním zákoně a integrací dotčených orgánů.

K části desáté – změna zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů

K bodu 1

S ohledem na novou systematiku stavebního zákona se do zákona č. 360/1992 Sb. přesouvají ustanovení § 143 až 151 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, upravující postavení, vznik a zánik funkce a práva a povinnosti autorizovaného inspektora.

K bodu 2

Legislativně technická úprava související s vložením nové části čtvrté upravující institut autorizovaného inspektora a následným přečíslováním stávajících částí zákona.

K bodu 3

Podobně jako u autorizovaného architekta je v § 4 odst. 4 zákona upřesněno oprávnění k výkonu činnosti s ohledem na obor, popřípadě specializaci, pro kterou mu byla udělena autorizace, navrhuje se toto upřesnění stanovit také pro autorizované inženýry a techniky. S ohledem na množství oborů a specializací udělovaných autorizovaným inženýrům a technikům se navrhuje upřesnění stanovit ve vnitřním předpisu Komory, nikoli přímo v zákoně.

K bodu 4 a 5

Podle stávající úpravy by mohla mít autorizovaná osoba, které je uděleno více autorizací a která v důsledku svého profesního nebo etického pochybení zneužije výhradního odborného profesního postavení v jednom z udělených oborů, i nadále oprávnění na výkon činnosti autorizované osoby v jiných oborech. Možná aplikace takového výkladu pak nejen významně omezí působnost Komory při ochraně veřejných zájmů, péči o stavební kulturu a hájení stavovských zájmů, ale též bude v přímém rozporu se zákonnou podmínkou udělení autorizace, tedy s podmínkou bezúhonnosti žadatele o udělení autorizace (pokud by chtěl požádat o další obor). Navrhovaná úprava tento rozpor odstraňuje.

K bodu 6

Návrh reaguje na požadavky z praxe Stavovského soudu ČKAIT, který poukazuje na aktuálně zdlouhavé disciplinární řízení z titulu nezaplacení členského příspěvku; má návaznost na finanční zatížení Komory jako celku (odměna členům Stavovského soudu za účast na několikanásobném řízení).

K bodu 7

Návrh reaguje na nedostatky platné právní úpravy. Nejvyšší správní soud shledává závažným opomenutím zákonodárce stav aktuální platné právní úpravy, které však nelze napravit poukazem na skutečnost, že v případě disciplinární odpovědnosti členů jiných komor je možné postihovat jednání způsobilé ohrozit pověst Komory samotné, neboť užití analogie ve správním trestání je možné jen ve prospěch delikventa (viz rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 12. 1997, č. j. 6 A 226/95 - 22, Soudní judikatura ve věcech správních č. 835/2001). Aktuální znění zákona tak dle výkladu Nejvyššího správního soudu vylučuje disciplinární odpovědnost autorizovaných osob v případě, že se dopustí protiprávního jednání či jednání v rozporu s vnitřním předpisem, které nebude jednoznačně výsledkem výlučně jen činnosti, pro kterou takové osobě byla udělena autorizace. Výsledkem v praxi tak může být výrazné omezení pravomoci Komor k vedení disciplinárního řízení a působnosti Komor při péči o stavební kulturu, ochraně veřejných zájmů, péči o vysokou úroveň činnosti autorizovaných osob a při hájení stavovských zájmů autorizovaných osob.

K bodu 8

Tento návrh vylučuje další disciplinární řízení před orgány Komory a sníží administrativní náročnost – každé jednotlivé porušení povinnosti nezaplacení členského příspěvku nebude muset řešit Dozorčí rada, Stavovský soud a odvolání proti rozhodnutí Představenstvo.

K bodům 9 až 16

Legislativně technické úpravy související se změnou terminologie a zjednodušením procesů při povolování staveb v novém stavebním zákoně. Nově se doplňuje možnost vykonávat koordinační činnost při zpracování projektové dokumentace, tj. činnost hlavního projektanta.

K bodům 17 až 20

Legislativně technické úpravy související se změnou terminologie a zjednodušením procesů při povolování staveb v novém stavebním zákoně. Nově se doplňuje možnost vykonávat koordinační činnost při zpracování projektové dokumentace, tj. činnost hlavního projektanta.

K bodu 21

Nově navrhovaný odstavec reaguje na problémy aplikační praxe při prokazování oprávnění autorizovaných inženýrů u stavebních úřadů. Návrh je v souladu se stanoviskem Ministerstva pro místní rozvoj ze dne 21. 4. 2009, čj. 14067/09-82, které bylo zveřejněno ve Stavebně správní praxi č. 4/2009.

K bodům 22 až 25

Legislativně technické úpravy související se změnou terminologie a zjednodušením procesů při povolování staveb v novém stavebním zákoně. Nově se doplňuje možnost vykonávat koordinační činnost při zpracování projektové dokumentace, tj. činnost hlavního projektanta.

K bodu 26

S ohledem na novou systematiku stavebního zákona se do zákona č. 360/1992 Sb. přesouvají ustanovení § 143 až 151 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, upravující institut autorizovaného inspektora. Věcně se tato právní úprava zásadně nemění, reaguje na změny při povolování staveb v novém stavebním zákoně a na přechod kompetencí, které původně náležely ministru pro místní rozvoj nebo Ministerstvu pro místní rozvoj, avšak nově mají náležet Nejvyššímu stavebnímu úřadu.

K bodu 27

Návrh souvisí s § 23 odst. 6 písm. i), podle kterého má Komora oprávnění vydávat své vnitřní předpisy, a s § 12 odst. 3, podle něž je autorizovaná osoba povinna dbát nejen platných obecně závazných právních předpisů, ale též předpisů vydaných příslušnou Komorou. V návaznosti na tato ustanovení by měla mít autorizovaná osoba také disciplinární odpovědnost řešenou dle navrhované změny.

K bodu 28

Zvýšení horní sazby pokuty, kterou je možné autorizované osobě udělit za porušení povinností podle tohoto zákona, je nezbytná s ohledem na to, aby mohla plnit svou sankční funkci.

K bodu 29

S ohledem na činnost Komory se navrhuje v zákoně zdůraznit, že Komora jako orgán veřejné moci vykonává působnost veřejné správy upravenou konkrétním zákonem, kterou nemohou vykonávat žádné jiné subjekty. Podobnou úpravu obsahuje § 40 odst. 3 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii (působnost České advokátní komory).

K bodu 30

V souvislosti s vložením nové části čtvrté upravující institut autorizovaného inspektora, do které se přesouvají ustanovení § 143 až 151 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a v souvislosti se vznikem Nejvyššího stavebního úřadu, se stanovuje zmocnění pro tento úřad k vydání prováděcího předpisu k provedení nových ustanovení § 19b odst. 5 a 19i odst. 4.

K části jedenácté – změna zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění

pozdějších předpisů

V souladu s čl. 87 odst. 3 písm. a) Ústavy se stanoví, že namísto Ústavního soudu rozhoduje o zrušení jiných (podzákoných) právních předpisů, jejichž obsahem je územně plánovací dokumentace, Nejvyšší správní soud. Příslušnost Ústavního soudu k přezkumu jiných typů podzákoných právních předpisů tím není dotčena.

Ústavní soud bude rozhodovat o zákonnosti ÚPD pouze v rámci incidenčního přezkumu, tedy v návaznosti na konkrétní případ, v rámci něhož byla ÚPD aplikována. S ohledem na subsidiaritu ústavní stížnosti (§ 75 zákona o Ústavním soudu) se bude jednat o případy ústavních stížností směřujících proti rozhodnutím NSS. V takovém případě bude moci stěžovatel spojit stěžovatel svoji ústavní stížnost s návrhem na zrušení právního předpisu, jehož uplatněním nastala skutečnost, která je předmětem ústavní stížnosti, jako je tomu v současnosti (§ 74 zákona o Ústavním soudu). Rovněž zůstane zachována možnost senátu Ústavního soudu rozhodujícího o ústavní stížnosti přerušit řízení a podat plénu návrh na zrušení právního předpisu, dojde-li v souvislosti s rozhodováním o ústavní stížnosti k závěru, že právní předpis je v rozporu se zákonem (§ 78 odst. 2 zákona o Ústavním soudu).

K části dvanácté – změna zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů

K bodu 1, 4, 8 a 9:

Legislativně-technická změna související se změnou terminologie v novém stavebním zákoně.

K bodu 2, 3, 5, 6 a 7:

Legislativně-technická změna související se změnou terminologie v novém stavebním zákoně a s integrací kompetencí podle návrhu stavebního zákona.

K části třinácté – změna zákona č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské vodní plavbě, ve znění pozdějších předpisů

Legislativně-technická změna v § 4 souvisí se změnou terminologie v novém stavebním zákoně.

Do působnosti stavebních úřadů se v rámci posuzování veřejných zájmů při povolování stavby v souladu s principem plné integrace integrují, pokud možno, všechna rozhodnutí, závazná stanoviska, stanoviska a vyjádření vydávaná dotčenými orgány. Proto již nebude vyžadováno závazné stanovisko vydávané plavebními úřady u některých typů staveb.

K části čtrnácté – změna zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů

K bodům 1 a 2

Legislativně-technická změna související se změnou terminologie v novém stavebním zákoně.

K bodům 3 a 4

Do ustanovení je jako základní kritérium pro možnost povolení výjimky ze zákazu využívání pozemků určených k plnění funkcí lesa k jiným účelům doplněn požadavek prokázání převahy jiného veřejného zájmu. Tato podmínka se přitom považuje za splněnou v případě zamýšleného využití pozemků určených k plnění funkcí lesa k jiným účelům v souladu s

platnou územně plánovací dokumentací, avšak pouze za předpokladu, že opačný závěr nevyplyne z nově zjištěných a doložených skutečností, které vyjdou najevo při povolování jiného způsobu využití těchto pozemků a kterými se podstatně změnily podmínky pro posouzení věci oproti posouzení při vydání příslušné územně plánovací dokumentace.

K bodům 5 až 11

Kromě terminologických změn se v souladu s principem integrace kompetencí k rozhodování ve stavebních věcech u nových stavebních úřadů ruší pravomoc orgánu státní správy lesů vydávat formou závazného stanoviska souhlas k povolování záměrů podle stavebního zákona, pokud se řízení dotýká zájmů ochrany lesa, včetně dotčení pozemků do vzdálenosti 50 m od okraje lesa. Splnění podmínek pro vydání tohoto souhlasu posoudí stavební úřad v řízení o povolení záměru.

Obdobně pro případy řízení o povolení záměru podle stavebního zákona na stavební úřady přechází pravomoc rozhodovat o odnětí pozemků plnění funkcí lesa nebo o omezení využívání pozemků pro plnění funkcí lesa a o poplatku za trvalé nebo dočasné odnětí, a to rozhodnutím o povolení záměru podle stavebního zákona.

Ruší se rovněž povinnost orgánu státní správy lesů poskytnout v případech týkajících se provádění liniových staveb předběžnou informaci o podmínkách vedení trasy přes lesní pozemky dotčené zamýšlenou stavbou. Povinnost poskytnout takovou předběžnou informaci je i pro dotčené orgány obecně stanovena stavebním zákonem.

K bodům 12 až 24

Jedná se o legislativně-technické změny reagující na změnu terminologie v novém stavebním zákoně a související s integrací kompetencí k rozhodování ve stavebních věcech u nových stavebních úřadů dle předchozích bodů. Stavební úřady jsou výslovně zařazeny mezi orgány vykonávající státní správu lesů při povolování záměrů podle stavebního zákona.

K části patnácté – změna zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

Legislativně-technické změny související se změnou terminologie, zjednodušením procesů při povolování staveb a integrací procesů v novém stavebním zákoně.

O připojování komunikací navzájem i sousedních nemovitostí k nim bude rozhodovat stavební úřad, a to v rozhodnutí o povolení záměru, pokud připojování souvisí se záměrem povolovaným podle stavebního zákona. V ostatních případech rozhodne stavební úřad v samostatném řízení. Podkladem pro rozhodnutí bude vyjádření vlastníka dotčené komunikace a vyjádření Policie ČR. Jedná se o výjimku z integrace dotčených orgánů do státní stavební správy.

Dochází k upuštění od konceptu speciálních stavebních úřadů ve věcech pozemních komunikací. Nadále budou o záměrech týkajících se pozemních komunikací rozhodovat obecné stavební úřady, které jsou součástí nové stavební správy. Příslušnost jednotlivých stavebních úřadů řeší stavební zákon.

Stavební úřad bude v řízení o povolení záměru stavby pozemní komunikace posuzovat bezpečnost a plynulost silničního provozu, a to na základě vyjádření Policie ČR. Jedná se o výjimku z integrace dotčených orgánů do státní stavební správy.

U staveb tunelů nad 500 m doloží stavebník k návrhu povolení záměru podle stavebního zákona bezpečnostní dokumentaci tunelu a vyjádření Ministerstva dopravy k této dokumentaci. Jedná se o výjimku z integrace dotčených orgánů do státní stavební správy.

Podle principu plné integrace bude o povolení záměru v silničním ochranném pásmu rozhodovat stavební úřad. Příslušné ustanovení bylo v zákoně o pozemních komunikacích odstraněno.

Bude-li stavební úřad rozhodovat o rozsahu potřebných úprav dotčené pozemní komunikace, případně o stanovení tras staveništní dopravy nebo o vybudování objížďky v případě velkých staveb, učiní tak na základě vyjádření silničního úřadu. Jedná se o výjimku z integrace dotčených orgánů do státní stavební správy.

O povolení bude rozhodovat stavební úřad, a to v rozhodnutí o povolení záměru, pokud povolení přejezdu souvisí se záměrem povolovaným podle stavebního zákona. Podkladem pro rozhodnutí bude vyjádření drážního správního úřadu k zajištění bezpečnosti provozu na dráze a vyjádření Policie České republiky k zajištění bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemní komunikaci. Jedná se o výjimku z integrace dotčených orgánů do státní stavební správy.

V případech, kde bylo jako výjimka z principu plné integrace, ponecháno vyjádření dotčeného orgánu nebo dotčené osoby, byla zavedena lhůta pro vydání vyjádření a fikce souhlasu. Tento postup je aplikací principu urychlení a zefektivnění řízení v oblasti povolování záměrů podle stavebního zákona.

K části šestnácté – změna zákona č. 49/1997 Sb., o civilním letectví, ve znění pozdějších předpisů

Legislativně-technické změny související zejména s integrací kompetencí podle návrhu stavebního zákona, dále související se změnou terminologie v novém stavebním zákoně a s integrací kompetencí podle návrhu stavebního zákona.

K části sedmnácté – změna zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku), ve znění pozdějších předpisů

Legislativně-technické změny související s přijetím, resp. se změnou terminologie v novém stavebním zákoně a integrací dotčených orgánů.

K části osmnácté – změna zákona č. 166/1999 Sb. o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů

Navrhují se legislativně-technické změny reagující na změnu terminologie v novém stavebním zákoně a dále změny, související s integrací kompetencí k rozhodování ve stavebních věcech u nových stavebních úřadů.

Mění se forma závazného posudku Státní veterinární správy na vyjádření k povolení a kolaudaci některých staveb z hlediska uplatňování veterinárních požadavků. Změna zachovává postavení Státní veterinární správy jako dotčeného orgánu.

Zavedení lhůty 30 dnů od doručení úplné žádosti pro vydání vyjádření a fikce souhlasu v případě že vyjádření není v uvedené lhůtě vydáno, je aplikací principu urychlení a zefektivnění řízení v oblasti povolování záměrů podle stavebního zákona.

K části devatenácté – změna zákona č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy a o řešení stavů ropné nouze a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nouzových zásobách ropy), ve znění pozdějších předpisů

Legislativně-technická změna související se změnou terminologie v novém stavebním zákoně. Ochranná pásma, kterážto vznikla předem dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstávají nadále v platnosti. Jedná se totiž o ochranná pásma, jež vznikají ze zákona, a jejich vznik se posuzuje podle právní úpravy platné v okamžiku právní skutečnosti, s níž právní úprava spojuje vznik tohoto ochranného pásma.

K části dvacáté změna zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Legislativně-technická změna související s přijetím, resp. se změnou terminologie v novém stavebním zákoně a integrací dotčených orgánů.

K části dvacáté první – změna zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

Novelizovaná ustanovení zákona o obcích jsou doplněna v návaznosti na změnu právní formy ÚPD a na pravomoc NSS přezkoumávat soulad ÚPD se zákonem.

V § 123 se zakotvuje pravomoc NSÚ vykonávat ve vztahu k obecně závazným vyhláškám obcí, jejichž obsahem je ÚPD, dozorové pravomoci, které v případě jiných obecně závazných vyhlášek náleží Ministerstvu vnitra. NSÚ je oprávněn podat návrh k NSS na zrušení obecně závazné vyhlášky obce, jejímž obsahem je ÚPD, poté, co obec vyzval ke zjednání nápravy a následně pozastavil účinnost takovéto vyhlášky. Předseda NSÚ rozhoduje rovněž o rozkladu proti rozhodnutí o pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky obce, jejímž obsahem je ÚPD.

Rozhodnutí NSS, kterým se zrušuje obecně závazná vyhláška obce, jejímž obsahem je ÚPD, nebo její jednotlivá ustanovení, jakož i rozhodnutí NSS, na jehož základě pozbývá rozhodnutí NSÚ o pozastavení účinnosti takovéto obecně závazné vyhlášky platnosti, zveřejní obec na své úřední desce.

K části dvacáté druhé – změna zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů

Novelizovaná ustanovení zákona o krajích jsou doplněna v návaznosti na změnu právní formy ÚPD a na pravomoc NSS přezkoumávat soulad ÚPD se zákonem.

V § 81 se zakotvuje pravomoc NSÚ vykonávat ve vztahu k obecně závazným vyhláškám krajů, jejichž obsahem je ÚPD, dozorové pravomoci, které v případě jiných obecně závazných vyhlášek náleží Ministerstvu vnitra. NSÚ je oprávněn podat k NSS návrh na zrušení obecně závazné vyhlášky kraje, jejímž obsahem je ÚPD, poté, co kraj vyzval ke zjednání nápravy a následně pozastavil účinnost takovéto vyhlášky. Předseda NSÚ rozhoduje rovněž o rozkladu proti rozhodnutí o pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky kraje, jejímž obsahem je ÚPD.

Rozhodnutí NSS, kterým se zrušuje obecně závazná vyhláška kraje, jejímž obsahem je ÚPD, nebo její jednotlivá ustanovení, jakož i rozhodnutí NSS, na jehož základě pozbývá rozhodnutí NSÚ o pozastavení účinnosti takovéto obecně závazné vyhlášky platnosti, zveřejní kraj ve Věstníku právních předpisů kraje (§ 8 zákona o krajích).

K části dvacáté třetí – změna zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění

pozdějších předpisů

Novelizovaná ustanovení zákona o hl. městě Praze jsou doplněna v návaznosti na změnu právní formy ÚPD a na pravomoc NSS přezkoumávat soulad ÚPD se zákonem.

V § 106 se zakotvuje pravomoc NSÚ vykonávat ve vztahu k obecně závazným vyhláškám hl. města Prahy, jejichž obsahem je ÚPD, dozorové pravomoci, které v případě jiných obecně závazných vyhlášek náleží Ministerstvu vnitra. NSÚ je oprávněn podat k NSS návrh na zrušení obecně závazné vyhlášky hl. města Prahy, jejímž obsahem je ÚPD, poté, co hl. město Praha vyzval ke zjednání nápravy a následně pozastavil účinnost takovéto vyhlášky. Předseda NSÚ rozhoduje rovněž o rozkladu proti rozhodnutí o pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky hl. města Prahy, jejímž obsahem je ÚPD.

Rozhodnutí NSS, kterým se zrušuje obecně závazná vyhláška hl. města Prahy, jejímž obsahem je ÚPD, nebo její jednotlivá ustanovení, jakož i rozhodnutí NSS, na jehož základě pozbývá rozhodnutí NSÚ o pozastavení účinnosti takovéto obecně závazné vyhlášky platnosti, zveřejní hl. město Praha ve Sbírcce právních předpisů hlavního města Prahy (§ 45 zákona o hl. městě Praze).

K části dvacáté čtvrté – změna zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Legislativně-technická změna související s přijetím, resp. se změnou terminologie v novém stavebním zákoně a integrací dotčených orgánů.

K části dvacáté páté – změna zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů

Legislativně-technická změna související se změnou terminologie v novém stavebním zákoně a s integrací kompetencí podle návrhu stavebního zákona.

K bodům 1 až 4

Právní úprava ochrany před hlukem a vibracemi je v České republice založena na stanovení celostátních pevných hygienických limitů, které nesmějí být překročeny, ledaže je takové překročení povoleno orgánem ochrany veřejného zdraví. Toto řešení ochrany před hlukem a vibracemi je ve srovnání s jinými zeměmi EU zcela jedinečné. Ústavní soud ČR ve svém nálezu Pl. ÚS 4/18 ze dne 18. 12. 2018 k tomu uvedl, že na první pohled může ona unikátnost vypadat jako progresivní ochrana obyvatel, nedovoluje však přihlídnout ke konkrétním okolnostem a v důsledku tak neumožňuje aplikovat proporcionální řešení.

Důsledky opatření v souvislosti s ochranou před hlukem a vibracemi ve venkovním prostoru mohou v mnoha případech dokonce přímo ohrožovat lidské životy. Jak opakovaně upozorňuje a namítá Hasičský záchranný sbor České republiky, neprostupnost prostředí a terénní překážky mnohdy znemožňují včasné provedení zásahu k záchraně lidských životů. V červenci 2019 u Přelouče shořela lokomotiva i kvůli tomu, že se k ní přes stěnu nemohli hasiči dostat. Nicméně i protihlukové stěny z alternativních materiálů (beton je velmi těžce překonatelný) jsou potenciálním požárně bezpečnostním rizikem. Například v červnu 2017 a v únoru 2018 v Praze ve Kbelské ulici hořela protihluková stěna s dřevěným obložením.

Navrhovaná úprava do značné míry mění dosavadní přístup zákonodárce k ochraně před hlukem a vibracemi. Opouští režim pevně stanovených hygienických limitů, jejichž nepřekročení je dle zákona emitent hluku či vibrací povinen zajistit. Základní princip pozměňovacího návrhu vychází z premisy, že na rozdíl od některých situací, kdy dodržení

pevných limitů není z místních, fyzikálních a jiných důvodů možné, lze hluk či vibrace omezit technickými, organizačními a jinými opatřeními na rozumně dosažitelnou míru v zásadě vždy. Navrhovaná právní úprava přináší v jiných státech převažující princip spočívající v tom, že limity jsou pouhým doporučením a pomocným ukazatelem, značícím hranici moderního a zdraví neškodlivého ideálního stavu. Doporučující povahu limitů lze považovat za zvýšení flexibility právní úpravy, která by měla pozitivně dopadnout právě na zmíněné případy a situace, kdy je z objektivního hlediska neadekvátně náročné zajistit soulad s pevně stanovenými limity. V některých takto až bezvýhodných situacích soudy přes závěr o protiprávním porušení hlukových limitů konstatují nemožnost sjednání (bezprostřední) nápravy, jak potvrzuje i Ústavní soud. Navrhovaná úprava umožňuje přijímat vhodná postupná technicky možná opatření, která vedou ke snížení hladiny hluku a vibrací a umožní při tom zohledňovat i bezpečnostní aspekty související například s prostupností území při zajišťování ochrany života a zdraví.

Český právní řád mimo povinnosti dodržovat stanovené hygienické limity zná několik dalších prostředků, jejich prostřednictvím se lze domáhat ochrany před hlukem a vibracemi. Zrušením pevných hygienických limitů tak in fine nedojde k odepření možnosti obrany proti zásahu do základního práva na zdraví jednotlivce. Zachován totiž zůstává institut tzv. pohody bydlení nebo právní úprava týkající se imisí ze sousedních pozemků. Ústavní soud ve výše uvedeném nálezu považuje za klíčovou určitou nezávislost těchto dalších způsobů ochrany na hygienických limitech, jelikož tyto další způsoby ochrany před hlukem a vibracemi dovolují aplikaci zásady proporcionality a zohlednění konkrétní situace a okolností. Zavedením doporučujících hygienických limitů a principu rozumně dosažitelné míry hluku tak bude reflektována zásada proporcionality a při její aplikaci bude moci být přihlédnuto ke specifickým konkrétního místa či dalším okolnostem.

K části dvacáté šesté – změna zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů

Legislativně-technické změny související se změnou terminologie, zjednodušením procesů při povolování staveb a integrací procesů v novém stavebním zákoně.

S ohledem na podrobnost dokumentace pro povolení záměru, kterou bude stavební úřad nově posuzovat, nebude možné z této dokumentace posoudit požadavky týkající se energetické náročnosti budov.

Změny zákona proto dále reflektují princip, kdy povinnosti týkající se energetické náročností budov, resp. jejich změn musí být posouzeny a ověřeny po povolení záměru před zahájením stavby, resp. realizace změny stavby.

Současně došlo k vypuštění některých nadbytečných pasáží, které již byly obsoletní.

K části dvacáté sedmé – změna zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů

Legislativně-technické změny související se změnou terminologie, zjednodušením procesů při povolování staveb a integrací procesů v novém stavebním zákoně.

K části dvacáté osmé – změna zákona č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Stavební úřady se stávají orgány s působností a odborností na úseku ochrany veřejného zdraví. Z toho důvodu již nevydávají zvláštní dotčené orgány podle zákona o pohřebnictví stanoviska z hlediska ochrany veřejného zdraví k řízení o návrhu na povolení záměru podle stavebního zákona. Podmínky zřízení veřejného i neveřejného pohřebiště, které je součástí záměru povolovaného podle stavebního zákona, posuzuje stavební úřad rozhodnutím o povolení záměru. Ke zřízení neveřejného pohřebiště vydává vyjádření krajský úřad. Podle nové úpravy se integrují pouze správní akty související s umístováním a realizací stavebních záměrů. Na stavební úřady nepřechází působnost krajských hygienických stanic nebo krajských úřadů schvalovat řád pro provádění balzamac a konzervace podle § 10 odst. 1, schvalovat řád krematoria podle § 14 odst. 3 písm. b) nebo vydávat souhlas s provozováním veřejného pohřebiště podle § 18 odst. 3.

K části dvacáté deváté – změna zákona č. 312/2001 Sb., o státních hranicích, ve znění pozdějších předpisů

K bodu 1

Jedná se o změnu reagující na změny ve stavebním zákoně a též v zákoně č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury, v němž je vypuštění tohoto ustanovení reflektováno.

K bodu 2

Legislativně-technická změna související se změnou terminologie v novém stavebním zákoně. Současně v souladu s věcným záměrem stavebního zákona dochází ke změně právní formy ze závazného stanoviska na vyjádření jako obecný princip, protože je výslovně pro rozptýlení pochybností výslovně uvedeno, že ministerstvo vydává vyjádření.

K bodu 3

V souladu s věcným záměrem a celkovou koncepcí stavebního zákona dochází ke stanovení tvrdé lhůty pro vydání vyjádření ze strany orgánu státního požárního dozoru. V případě, že tato zákonná lhůta dodržena nebude, nastává právní fikce, že tento orgán nemá připomínky a z hlediska veřejných zájmů podle tohoto zákona souhlasí.

K části třicáté – změna zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů

Nová úprava jednotného povolování stavebních záměrů se projevuje tím, že se stavební úřady stávají příslušnými úřady pro posuzování vlivů na životní prostředí. Vzhledem k tomu, že výraznou většinu záměrů posuzovaných v procesu EIA představují stavební záměry, přechází působnost v oblasti posuzování vlivů záměrů z krajských úřadů a z ministerstva životního prostředí na krajské stavební úřady a nedochází k vytvoření dvoukolejné správy v závislosti na povaze konkrétního záměru. Zachování či vytvoření zvláštního režimu posuzování vlivů nestavebních záměrů na životní prostředí se jeví jako neefektivní a rozporné s cílem efektivního fungování nové procesní úpravy.

Pokud stavebník podá návrh na povolení záměru EIA, provede posouzení vlivů záměru na životní prostředí stavební úřad v rámci řízení o povolení tohoto záměru. Příslušným stavebním úřadem pro povolení záměru v řízení s posouzením vlivů podle stavebního zákona je krajský stavební úřad. Proto jsou k posouzení vlivů záměrů vždy příslušné krajské stavební

úřady a ministerstvo životního prostředí přestává být příslušným úřadem pro posuzování záměrů. V důsledku dochází ke zjednodušení vymezení záměrů v příloze I zákona.

Zjednodušuje se vymezení navazujících řízení v § 3 písm. g). Řízení o povolení záměru podle stavebního zákona je vedeno v režimu navazujícího řízení s výjimkou případu, kdy je vedeno současně s posouzením vlivů. Odlišný režim je dán skutečností, že v případě řízení s posouzením vlivů vede příslušný úřad k posouzení zároveň řízení o povolení záměru, tudíž nevydává závazné stanovisko jako výstup posouzení vlivů. Za řízení o povolení záměru podle stavebního zákona je nutné považovat i řízení o dodatečném povolení záměru nebo řízení o odstranění stavby, pokud záměr splní podmínky podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Věcné požadavky na posuzování se nemění, nová úprava zdůrazňuje princip komplexního posuzování tak, aby předmětem posuzování byl celý záměr. V případě řízení o povolení záměru s posouzením vlivů podle stavebního zákona se stanovisko podle odstavce 1 nevydává. Podmínky dle přílohy č. 6 k tomuto zákonu uvede stavební úřad ve výroku rozhodnutí o povolení záměru. Požadavky na odůvodnění stanoviska uvedené v č. 6 k tomuto zákonu se použijí obdobně.

Ve vztahu k účastenství dotčené veřejnosti dochází k nápravě nerovného přístupu k dotčeným jednotlivcům a ekologickým spolkům. Vypuštěna byla úprava nekoncepční s jednotným přístupem soudního přezkumu rozhodnutí ve stavebních věcech, aniž by došlo k omezení širokého přístupu k soudní ochraně. Vypuštěna byla rovněž úprava, která umožňuje ekologickým spolkům podat odvolání proti rozhodnutí v navazujícím řízení, i pokud nebyly účastníkem řízení v prvním stupni, protože vytváří nesystematickou odchylku, která není podložena požadavky práva Evropské unie, potřebami praxe či nutností ochrany práv dotčené veřejnosti.

V případě posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí dochází k rozdělení působnosti mezi krajské stavební úřady a ministerstvo životního prostředí, které zajišťuje posuzování koncepcí v případech, kdy dotčené území zasahuje na území více krajů nebo pokud dotčené území tvoří území celého státu.

K části třicáté první – změna zákona č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Legislativně-technická změna související se změnou terminologie v novém stavebním zákoně a s integrací kompetencí podle návrhu stavebního zákona.

K části třicáté druhé – změna zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Stavební úřady se stávají orgány veřejné správy v oblasti odpadového hospodářství. Pokud je zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů součástí záměru povolovaného podle stavebního zákona, udělí stavební úřad souhlas k jeho provozování při splnění podmínek stanovených zákonem rozhodnutím návrhu na o povolení záměru. Podobně stavební úřady udělují i souhlasy k nakládání s nebezpečnými a k míšení nebezpečných odpadů navzájem nebo s ostatními odpady, látkami nebo materiály, pokud je takové míšení nezbytné pro provoz záměru povolovaného podle stavebního zákona. V případě vydávání souhlasů bez vazby na povolování stavebních záměrů je zachována kompetence krajského

úřadu. Ten je příslušný i k prodlužování platnosti souhlasu k provozování skládek nebezpečných odpadů.

K části třicáté třetí – změna zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů

Ustanovení se zrušuje pro nadbytečnost, neboť v něm uvedené povinnosti stavebníka jsou stanoveny stavebním zákonem.

V souladu s principem integrace kompetencí k rozhodování ve stavebních věcech u nových stavebních úřadů se zakotvuje pravomoc stavebního úřadu rozhodnout o povolení k nakládání s vodami, pokud toto nakládání souvisí se záměrem povolovaným podle stavebního zákona. Zároveň zůstává zachován standard ochrany veřejných zájmů chráněných vodním zákonem, jelikož státní stavební správa dle stavebního zákona chrání mimo jiné veřejné zájmy zejména i veřejné zájmy životního prostředí a přírodních zdrojů. Navržená úprava je v souladu s usnesením vlády o schválení věcného záměru stavebního zákona, podle nějž má návrh rekodifikace směřovat k dosažení maximální integrace dotčených orgánů do soustavy státní stavební správy. Je rovněž v souladu se stanoviskem předsedkyně LRV k věcnému záměru stavebního zákona, podle nějž, aby byly dosaženy deklarované cíle rekodifikace, by měl být rozsah integrace dotčených orgánů maximální. Vydávání samostatného povolení k nakládání s vodami by navíc vedlo k "dezintegraci" ve srovnání se současnou úpravou v případech, kdy se podle dosavadního znění vodního zákona povoluje jedním společným povolením vodoprávního úřadu stavba vodního díla a nakládání s vodami související s jejím užíváním.

Změnu povolení k nakládání s vodami ve smyslu § 12 vodního zákona, která nebude spojena s povolením změny stavby, jež by podléhala povolení podle stavebního zákona, bude vydávat obecný vodoprávní úřad. V tomto případě totiž nebude vydáváno žádné rozhodnutí podle stavebního zákona, s nímž by rozhodnutí o změně povolení k nakládání s vodami mohlo být spojeno. Navrhuje se zrušení ustanovení o stavebních povoleních k vodním dílům a ohlašování vodních děl a vodohospodářských úprav, neboť zaniká kompetence vodoprávních úřadů jako speciálních stavebních úřadů a vodní díla i vodohospodářské úpravy budou povolovány v řízení o povolení záměru podle stavebního zákona. Část ustanovení je přesunuta do § 55.

Zakotvuje se dále pravomoc stavebního úřadu rozhodnout o povolení k vypouštění odpadních vod, u nichž lze mít důvodně za to, že mohou obsahovat jednu nebo více zvláště nebezpečných závadných látek nebo prioritních nebezpečných látek, pokud takové vypouštění souvisí se záměrem povolovaným podle stavebního zákona.

Kromě terminologických změn se v souladu s principem integrace kompetencí k rozhodování ve stavebních věcech u nových stavebních úřadů ruší pravomoc vodoprávních úřadů vydávat formou závazného stanoviska souhlas ke stavbám, které mohou ovlivnit vodní poměry. Splnění podmínek pro vydání tohoto souhlasu posoudí stavební úřad v řízení o povolení záměru.

Mezi podklady pro řízení o návrhu na povolení záměru podle stavebního zákona zařazují ze zákona plány povodí a plány pro zvládnutí povodňových rizik. Důvodem navrhované změny je integrace kompetencí podle návrhu stavebního zákona.

Změna v souladu s principem integrace kompetencí k rozhodování ve stavebních věcech u nových stavebních úřadů zakotvuje pravomoc stavebního úřadu rozhodovat o výjimce ze zákazu zhoršení stavu nebo ekologického potenciálu útvaru povrchové vody nebo stavu útvaru podzemní vody či znemožnění dosažení dobrého stavu nebo dobrého ekologického

potenciálu útvaru povrchové vody nebo dobrého stavu útvaru podzemní vody, pokud jde o záměr povolovaný podle stavebního zákona, a to v rámci rozhodnutí o povolení záměru

Legislativně-technické změny související se změnou terminologie v novém stavebním zákoně a s integrací kompetencí k rozhodování ve stavebních věcech u nových stavebních úřadů. Změna ustanovení § 30 odst. 1 stanoví, že pokud vyjde najevo potřeba stanovení ochranného pásma vodního zdroje v souvislosti s povolením záměru podle stavebního zákona nebo se stanovením ochranného pásma vodního díla (§ 58), rozhodne o stanovení ochranného pásma vodního zdroje stavební úřad v řízení podle stavebního zákona (§ 128 stavebního zákona).

Navrhovaná změna v § 38 odst. 7 je legislativně-technickým promítnutím zrušení § 15a.

V souladu s principem integrace kompetencí k rozhodování ve stavebních věcech u nových stavebních úřadů se zakotvuje pravomoc stavebního úřadu rozhodnutím o návrhu na povolení záměru podle stavebního zákona rozhodnout o schválení havarijního plánu v případech, kdy užívání závadných látek, které mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod, souvisí se záměrem povolovaným podle stavebního zákona. Obdobně může stavební úřad rozhodnutím o povolení záměru udělit v zákonem stanovených případech výjimku ze zákazu činit přiměřená opatření, aby závadné látky nevnikly do povrchových nebo podzemních vod a neohrožily jejich prostředí

Legislativně-technické změny související se změnou terminologie v novém stavebním zákoně a s kompetencí k rozhodování ve stavebních věcech u nových stavebních úřadů.

Do ustanovení § 55 je převedena hmotněprávní úprava týkající se některých podmínek pro povolení vodních děl z rušeného § 15.

Změna ustanovení § 58 odst. 3 zakotvuje změnu formy stanovení ochranného pásma vodního díla na rozhodnutí. Pokud bude návrh na stanovení ochranného pásma vodního díla součástí návrhu na povolení tohoto vodního díla podle stavebního zákona, rozhodne v souladu s novelizovaným zněním § 107a odst. 1 vodního zákona o stanovení ochranného pásma stavební úřad v řízení podle stavebního zákona (§ 128 stavebního zákona).

V 59 odst. 4 se zavádí pravomoc stavebního úřadu vyzvat stavebníka k předložení návrhu manipulačního řádu v průběhu řízení o povolení záměru. V takovém případě stavební úřad schvaluje manipulační řád vodního díla rozhodnutím o povolení záměru.

Do kompetenčních ustanovení vodního zákona se promítají změny související s integrace kompetencí k rozhodování ve stavebních věcech u nových stavebních úřadů. Stavební úřady jsou výslovně zařazeny mezi vodoprávní úřady. Z důvodu přechodu řady značného rozsahu kompetencí z obecních úřadů obcí s rozšířenou působností na stavební úřady se obecná „zbytková příslušnost“ vodoprávních úřadů v případech, kdy není zákonem výslovně stanoveno jinak, převádí z obecních úřadů obcí s rozšířenou působností na krajské úřady.

Legislativně-technické změny související se změnou terminologie v novém stavebním zákoně a s integrací kompetencí podle stavebního zákona.

Dílčí změny v úpravě upravuje účastenství právnických osob soukromého práva, jejichž předmětem činnosti je podle zakladatelského právního jednání ochrana životního prostředí nebo veřejného zdraví, v řízeních, ve kterých mohou být dotčeny zájmy chráněné vodním zákonem. Pokud je řízení vedeno podle jiného zákona než tohoto zákona (zejména podle stavebního zákona) je podmínkou účastenství rovněž splnění podmínky pro postavení „dotčené veřejnosti“ podle § 3 písm. i) zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí (tedy nejméně 3 roky existence právnické osoby nebo podpora alespoň 200 osob, prokázaná podpisovou listinou).

Legislativně-technické změny související se změnou terminologie v novém stavebním zákoně a s integrací kompetencí podle stavebního zákona.

K části třicátá čtvrtá – změna zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů

K bodům 1 až 9, 12, 15 až 18, 22 až 30

Navrhují se legislativně-technické změny reagující na změnu terminologie v novém stavebním zákoně a dále změny, související s integrací kompetencí k rozhodování ve stavebních věcech u nových stavebních úřadů.

V § 3a se odstavce 4 a 5 zrušují pro nadbytečnost, jelikož náležitosti žádosti o změnu užívání stavby vodovodní nebo kanalizační přípojky upravuje stavební zákon stanovením náležitostí návrhu na povolení záměru podle stavebního zákona.

V § 12 odst. 2 se zakotvuje kompetence stavebního úřadu rozhodnout rozhodnutím o návrhu na povolení záměru podle stavebního zákona o výjimce z pravidla týkajícího se souběhu a křížení stok pro odvádění odpadních vod a kanalizačních přípojek s vodovodním potrubím pro rozvod pitné vody.

K bodům 10 až 11

V § 14 odst. 3 se do kompetence stavebního úřadu převádí kompetence schvalovat kolaudačním rozhodnutím pro stavbu kanalizace kanalizační řád. Za podmínky podle § 14 odst. 4 může stavební úřad v rozhodnutí o povolení stavby rozšíření kanalizace rozhodnout od upuštění povinnosti zpracovat nový kanalizační řád.

K bodům 13 a 14

V § 23 se zrušuje ustanovení umožňující vodoprávnímu úřadu povolit výjimku z ochranného pásma vodovodních řadů a kanalizačních stok, jelikož není stanoveno, v čem tato výjimka může spočívat. Současně se upravuje pravomoc stavebního úřadu rozhodnout o povolení k činnostem v uvedeném ochranném pásmu, pokud žadatel nezíská souhlas vlastníka vodovodu nebo kanalizace, popřípadě provozovatele. Pokud činnost týkající se ochranného pásma souvisí se záměrem stavby nebo jiným záměrem povolovaným podle stavebního zákona, rozhodne o výjimce stavební úřad o rozhodnutí o návrhu na povolení záměru.

Navrhovaná změna reaguje na zmocnění stavebních úřadů povolovat uvedené činnosti v ochranném pásmu vodovodního řadu. Navrhovanou změnou je specifikováno, k jakým skutečnostem při takovém povolování musí stavební úřad přihlídnout.

K bodům 19 až 21

Z důvodu přechodu řady značného rozsahu kompetencí vodoprávních úřadů jak podle zákona o vodovodech a kanalizacích, tak především podle vodního zákona na stavební úřady se dochází k přesunu pravomoci k rozhodování o vydání opatření obecné povahy podle § 15 odst. 4 až 6 o dočasném omezení užívání pitné vody z vodovodu pro veřejnou potřebu z obecních úřadů obcí s rozšířenou působností na krajské úřady.

K části třicáté páté – změna zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů

Legislativně-technická změna související s přijetím, resp. se změnou terminologie v novém stavebním zákoně a integrací dotčených orgánů.

K části třicáté šesté – změna zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů

Navržené změny vychází z požadavku věcného záměru stavebního zákona, aby nová zákonná úprava do působnosti stavebních úřadů v rámci posuzování veřejných zájmů při povolování stavby integrovala především stanoviska a procesy v rámci posuzování vlivů na životní prostředí podle zákona EIA, jakož i procesy a stanoviska podle zákona o integrované prevenci (IPPC). Podle věcného záměru by měla být zachována i možnost, aby stavebník požádal o integrované povolení odděleně od povolení stavby s tím, že činnosti a postupy dle zákona o integrované prevenci budou zachovány, budou však vedeny stavebními úřady.

Krajské stavební úřady nově rozhodují o všech žádostech o vydání integrovaného povolení, Nejvyšší stavební úřad rozhoduje o odvolání proti rozhodnutí krajských stavebních úřadů. S ohledem na skutečnost, že výrazná většina integrovaných povolení a jejich změn je vydávána v souvislosti s povolováním stavebního záměru nebo jeho změn, nedochází k vytvoření dvoukolejné správy v závislosti na tom, zda je potřeba vydání nového integrovaného povolení nebo jeho změny spojena s povolováním stavebních záměrů. Zachování či vytvoření zvláštního režimu integrovaného povolování se jeví jako neefektivní a rozporné s cílem efektivního fungování nové procesní úpravy.

Pokud stavebník podá návrh na povolení záměru a zároveň požádá o vydání integrovaného povolení, rozhodne stavební úřad při splnění podmínek upravených jiným právním předpisem rovněž o vydání integrovaného povolení. Z toho důvodu přechází na stavební úřady rovněž působnost rozhodovat o žádosti o vydání integrovaného povolení pro zařízení, jehož provoz může významně ovlivnit životního prostředí dotčeného státu. Pokud stavebník podá návrh na povolení záměru, který vyžaduje vydání integrovaného povolení, a zároveň nezažádá o vydání integrovaného povolení, nemůže stavební úřad stanovit podmínky k provozu zařízení, které by jinak byly součástí integrovaného povolení, aby nedocházelo k obcházení požadavků směrnice o průmyslových emisích (2010/75/EU).

Nová úprava zachovává zapojení osob soukromého práva zaměřených na ochranu životního prostředí nebo veřejného zdraví do řízení o vydání integrovaného povolení; v tomto ohledu dochází ke sjednocení požadavků na účastenství uvedených osob s dalšími předpisy na úseku ochrany životního prostředí po vzoru zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

K části třicáté sedmé – změna zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů

Navrhují se legislativně-technické změny reagující na změnu terminologie v novém stavebním zákoně.

K části třicáté osmé – změna zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů

Obecně

Již od roku 2006, v návaznosti na novelu správního řádu soudního zákonem č. 127/2005 Sb., která zavedla možnost soudního přezkumu a rušení opatření obecné povahy, byla ÚPD, vydaná za účinnosti stavebního zákona č. 50/1976 Sb., přezkoumávána správními soudy jako opatření obecné povahy „v materiálním smyslu“. Tento přístup byl založen judikaturou NSS, konkrétně rozsudkem NSS ze dne 18. 7. 2006, sp. zn. 1 Ao 1/2006, a dále nálezy Ústavního soudu ze dne 19. 11. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 14/07 ze dne 5. 3. 2009, sp. zn. I. ÚS 960/08, ze dne 17. 3. 2009, sp. zn. IV. ÚS 2239/07 a dalšími. Judikatura postupně dovodila, že kromě vlastníků dotčených řešením obsaženým v ÚPD (usnesení NSS ze dne 21. 7. 2009, č. j. 1 Ao 1/2009 – 120) a obcí ve vztahu k ZÚR jsou k podání návrhu na přezkum ÚPD legitimovány také ekologické spolky (nález Ústavního soudu ze dne 30. 5. 2014, sp. zn. I. ÚS 59/14), městské části hl. m. Prahy, které mohou vzhledem ke svému specifickému postavení napadat jak územní plán hl. m. Prahy, tak zásady územního rozvoje Středočeského kraje (usnesení NSS ze dne 11. 6. 2013, č. j. 3 Ao 9/2011-219, rozsudek NSS ze dne 24. 4. 2014, č. j. 4 AOs 1/2013-125), zástupce veřejnosti (usnesení NSS ze dne 27. 10. 2010, č. j. 2 Ao 5/2010-24), obce ve vztahu k územnímu plánu sousední obce (usnesení NSS ze dne 29. 5. 2019, č. j. 2 As 187/2017-264).

V návaznosti na změnu právní formy ÚPD z opatření obecné povahy na právní předpisy vydávané vládou, kraji a obcemi by bez související změny právní úpravy procesních soudních předpisů byl k „abstraktnímu“, resp. samostatnému přezkumu ÚPD, příslušný pouze Ústavní soud. Je zřejmé, že jak s ohledem na povahu Ústavního soudu jako orgánu ochrany ústavnosti, tak na počet jeho soudců nelze předpokládat, že by v plném rozsahu převzal tuto agendu, která nemá primárně ústavní rozměr.

Bez související změny procesní právní úpravy by tedy muselo dojít k zásadnímu omezení soudního přezkumu ÚPD. Ústavní soud přitom například v nálezu ze dne 17. 3. 2009, sp. zn. IV. ÚS 2239/07 uvedl, že ochrana veřejných subjektivních práv je v pozdějších fázích rozhodování o povolení stavby méně efektivní než v řízení o přezkumu ÚPD. V této souvislosti je možné poukázat i na nález Ústavního soudu ze dne 25. 6. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 36/01, podle nějž by nemělo docházet je snižování dosažené úrovně procedurální ochrany základních práv. Pokud jde o požadavek na přístup dalších subjektů, zejména ekologických spolků, k účinné soudní ochraně proti ÚPD, lze jej dovodit z mezinárodních závazků ČR, zejména z „Aarhuské úmluvy“ (nález Ústavního soudu ze dne 30. 5. 2014, sp. zn. I. ÚS 59/14).

Z tohoto důvodu se navrhuje, aby byl k abstraktnímu přezkumu těch právních předpisů, jejichž obsahem je ÚPD, příslušný Nejvyšší správní soud, a to na základě zmocnění založeného v čl. 87 odst. 3 písm. a) Ústavy, podle nějž může zákon stanovit, že Nejvyšší správní soud namísto Ústavního soudu rozhoduje o zrušení právních předpisů nebo jejich jednotlivých ustanovení, jsou-li v rozporu se zákonem.

Úprava přezkumu právních předpisů, jejichž obsahem je ÚPD, je inspirována dosavadní úpravou soudního přezkumu opatření obecné povahy (hlava druhá, díl sedmý s.r.s.).

K bodu 1

Do výtčtu typů řízení, v nichž soudy rozhodují ve správním soudnictví, se doplňuje vedle rozhodování o zrušení právního předpisu, jehož obsahem je ÚPD (v souladu s čl. 87 odst. 3 písm. a) Ústavy), také rozhodování o zrušení služebního předpisu, tedy kompetence zavedená zákonem č. 250/2014 Sb., která se sice promítla do § 101e a 101f SŘS, avšak zákonodárce ji opomněl uvést také v ustanovení § 4 SŘS, vymezující spolu s § 2 SŘS obecně pravomoc správních soudů, která je dále konkretizována v části třetí hlavě II SŘS; toto opomenutí je

nyní napraveno. Obě řízení jsou zahajována návrhem a jeho účastníky jsou navrhovatel a odpůrce.

K bodu 2

V § 7 odst. 5 SŘS je založena specifická příslušnost krajských soudů v Plzni, v Praze, v Hradci Králové a v Ostravě pro rozhodování o žalobách ve stavebních věcech. Místní příslušnost konkrétního soudu zakládá skutečnost, který z krajských stavebních úřadů je ve sporu v procesním postavení žalovaného.

K bodu 3

Do § 53 SŘS se doplňuje princip, vycházející z ustálené judikatury správních soudů, podle něž se při rozhodování ve správním soudnictví přihlíží pouze k takovým procesním vadám, o nichž lze mít důvodně za to, že mohly způsobit nezákonnost nebo nesprávnost napadeného rozhodnutí, opatření nebo postupu. Tento princip lze dovodit z judikatury, například z rozsudku NSS ze dne 8. 3. 2007, č. j. 8 Afs 102/2005-65, z rozsudku NSS ze dne 14. 7. 2008, č. j. 8 Afs 70/2007-102, z rozsudku NSS ze dne 19. 12. 2014, č. j. 8 Afs 78/2012-45, nebo z rozsudku NSS ze dne 26. 4. 2018, č. j. 1 As 186/2017-46. O vadu řízení, která by mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, se podle uvedených rozsudků NSS nejedná tehdy, pokud lze dovodit, že by výrok rozhodnutí byl stejný i za situace, kdyby k vadě řízení vůbec nedošlo.

K bodu 4

Zavádí se nová ucelená úprava rozhodování o zrušení právního předpisu, jehož obsahem je ÚPD, ve správním soudnictví

Ustanovení § 101g SŘS v odstavci 1 obsahuje výčet subjektů aktivně legitimovaných k podání návrhu na zrušení právního předpisu, jehož obsahem je ÚPD, nebo jednotlivých ustanovení takového právního předpisu. Výčet vychází z dosavadní právní úpravy a judikatury správních soudů, týkající se aktivní legitimace k návrhu na zrušení ÚPD jako opatření obecné povahy, a dále částečně z úpravy aktivní legitimace k podání návrhu na zrušení podzákonného právního předpisu Ústavním soudem.

Zastupitelstvo kraje může jednak bez dalších podmínek podat návrh na zrušení obecně závazné vyhlášky obce, jejíž území náleží do území tohoto kraje (jde o objektivní kontrolu zákonnosti této ÚPD). Dále může zastupitelstvo kraje podat rovněž návrh na zrušení nařízení vlády o vydání ÚRP nebo obecně závazné vyhlášky sousedního kraje nebo obce, jejíž území náleží do území sousedního kraje (případně jednotlivých ustanovení těchto předpisů). Ve všech těchto případech však pouze za podmínky, že je takovouto ÚPD přímo dotčeno právo kraje na samosprávu. Námitkami, které by směřovaly nad rámec tvrzeného dotčení práva kraje na samosprávu, se soud nebude zabývat (srov. například rozsudky NSS ze dne 21. 6. 2012, sp. zn. 1 Ao 7/2011, bod 406, a ze dne 8. 2. 2012, sp. zn. 7 Ao 8/2011); dotčení však musí být chápáno spíše v širokém smyslu (srov. zejména usnesení Rozšířeného senátu NSS ze dne 29. 5. 2019, č. j. 2 As 187/2017-264, z něž vyplývá že aktivní legitimace navrhovatele (konkrétně obce) v řízení o návrhu na zrušení (dle dosavadní úpravy) opatření obecné povahy je dána, pokud soud dospěje ke skutkovému a právnímu závěru o skutečném vztahu úpravy obsažené v napadené části opatření obecné povahy a právní sféry navrhovatele a zároveň o podstatné nezákonnosti napadené regulace obsažené v opatření obecné povahy posuzované z hlediska kompetenčních, procesních i hmotněprávních předpisů.

Veřejný ochránce práv je oprávněn podat návrh na přezkum jakéhokoliv právního předpisu, jehož obsahem je ÚPD nebo jeho části v rámci objektivní kontroly jejich zákonnosti. Není tedy limitován ustanovením § 1 odst. 2 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv,

vymezuje jeho působnosti (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 12/11).

Nejvyšší stavební úřad podává návrh na zrušení obecně závazné vyhlášky obce, kraje nebo hl. m. Prahy podle odpovídajících právních předpisů v rámci výkonu dozoru nad vydáváním a obsahem obecně závazných vyhlášek, jejichž obsahem je ÚPD.

Zastupitelstvo obce může podat návrh na zrušení nařízení vlády o ÚRP, a obecně závazných vyhlášek vydávajících územní plán kraje, do jehož území obec náleží, územní plán sousední obce nebo územní plán sousedního kraje za podmínky, že je touto ÚPD nebo její částí přímo dotčeno právo obce na samosprávu. V tomto směru se uplatní obdobné principy, jaké jsou shrnuty výše ve vztahu k aktivní legitimaci zastupitelstva kraje.

Vlastník nemovitosti ve smyslu § 498 odst. 1 občanského zákoníku je aktivně legitimován k podání návrhu na zrušení jakéhokoli právního předpisu, jehož obsahem je ÚPD nebo jeho částí, přičemž platí obdobně závěry plynoucí z judikatury k aktivní legitimaci vlastníků nemovitostí k podání návrhu na zrušení opatření obecné povahy (např. usnesení NSS ze dne 2. 4. 2009, č. j. 1 Ao 1/2009-94, rozsudek NSS ze dne 21. 4. 2010, č. j. 8 Ao 1/2010-89).

Aktivně legitimovány k podání návrhu na zrušení jakéhokoli právního předpisu, jehož obsahem je ÚPD nebo jeho částí, jsou též „ekologické spolky“, a to za podmínek vyplývajících jednak z nálezu Ústavního soudu ze dne 30. 5. 2014, sp. zn. I. ÚS 59/14, jednak z definice dotčené veřejnosti dle § 3 písm. i) bod č. 2 zákona o posuzování vlivů.

Pasivně legitimovaným (odpůrcem) bude vždy ten, kdo napadenou ÚPD vydal, tedy vláda v případě ÚRP, a kraj nebo obec, pokud návrh směřuje proti jimi vydané ÚPD (srov. rovněž usnesení Rozšířeného senátu NSS ze dne 21. 7. 2009, sp. zn. 1 Ao 1/2009).

V souladu s čl. 87 odst. 3 písm. a) se zavádí věcná příslušnost Nejvyššího správního soudu k řízení o zrušení právního předpisu, jehož obsahem je ÚPD.

V § 101h se jako specifický důvod nepřipustnosti návrhu zavádí uvedení pouze takových důvodů v návrhu za zrušení právního předpisu, jehož obsahem je ÚPD, které navrhovatel neuplatnil formou připomínky při pořizování ÚPD, i když tak mohl učinit. Jde o projev zásady subsidiarity soudního přezkumu. Tento důvod nepřipustnosti návrhu se neuplatní v případě návrhu podaného NSÚ a Veřejným ochráncem práv, což vyplývá z povahy těchto návrhů jako objektivní kontroly zákonnosti ÚPD.

V souladu s platnou úpravou soudního přezkumu opatření obecné povahy se v § 101i pro podání návrhu na přezkum právního předpisu, jehož obsahem je ÚPD zavádí prekluzivní lhůta 1 roku ode dne nabytí jeho účinnosti.

Rovněž specifické náležitosti návrhu na zrušení právního předpisu, jehož obsahem je ÚPD, vychází z úpravy přezkumu opatření obecné povahy. Kromě obecných náležitostí návrhu podle § 37 odst. 2 a 3 SŘS musí být z návrhových bodů zřejmé, z jakých skutkových a právních důvodů považuje navrhovatel ÚPD nebo její část za nezákonnou, případně zjevně nepřiměřenou (neproporcionální). Zákon stanoví princip koncentrace řízení, podle nějž, pokud návrh obsahuje všechny formální náležitosti včetně alespoň jednoho návrhového bodu, nelze jej v průběhu řízení rozšiřovat ani na dosud nenapadené části ÚPD anebo o další návrhové body.

Podle § 101j je rovněž v souladu s platnou úpravou soudního přezkumu opatření obecné povahy, jakož i s obecnou dispoziční zásadou, soud při přezkumu právního předpisu obsahujícího ÚPD vázán důvody návrhu. Naopak na rozdíl od přezkumu opatření obecné povahy, při němž soudy vycházejí z pětikrokového algoritmu, definovaného v rozsudku NSS ze dne 27. 9. 2005, sp. zn. 1 Ao 1/2005, bude důvodem zrušení právního předpisu

obsahujícího ÚPD nebo jeho jednotlivého ustanovení pouze rozpor ÚPD či její části se zákonem nebo překročení mezí působnosti a pravomoci orgánu, který ji vydal. Důvodem pro zrušení tedy nebude porušení procesního postupu při vydání napadeného právního předpisu, pokud nemá vliv na zákonnost jeho obsahu (uplatní se zde analogicky stávající judikatura NSS ohledně procesních pochybení, např. rozsudek NSS ze dne 26. 4. 2018, č. j. 1 As 186/2017-46). Naopak pod „rozpor se zákonem“ bude, stejně jako v případě opatření obecné povahy, spadat i zjevná nepřiměřenost (neproporcionalita) regulace obsažené v ÚPD (srov. zejména rozsudek NSS ze dne 27. 9. 2005, č. j. 1 Ao 1/2005-98, usnesení Rozšířeného senátu NSS ze dne 21. 7. 2009, č. j. 1 Ao 1/2009 – 120).

Zákon zavádí pro přezkum předpisu obsahujícího ÚPD doplňující kritérium ochrany práv nabytých v dobré víře. Předpis nebo jeho část soud zruší jen v nezbytně nutném rozsahu a jen tehdy, pokud nelze nalézt její přiměřený a zákonný výklad.

Stejně jako v případě opatření obecné povahy je soud povinen o návrhu na zrušení právního předpisu, jehož obsahem je ÚPD, rozhodnout do devadesáti dnů po je doručení soudu.

Právní předpis nebo jeho ustanovení, které shledá nezákonnými, soud zruší dnem právní moci rozsudku nebo pozdějším dnem, který v rozsudku určí (na rozdíl od případů rušení opatření obecné povahy tedy soud nemůže stanovit zrušení právního předpisu dnem předcházejícím právní moci či dokonce vyhlášení rozsudku). Zrušující rozsudek musí být zveřejněn stejně jako rušená ÚPD, tedy v případě ÚRP ve Sbírce zákonů, v případě územního plánu kraje ve Věstníku právních předpisů kraje, na úřední desce obce, pokud jde o územní plán obce, a ve Sbírce právních předpisů hlavního města Prahy, jestliže se jedná o její ÚPD.

V souladu s principem ochrany nabytých práv zůstávají podle § 101k pravomocná rozhodnutí vydaná na základě zrušené ÚPD nedotčena. Pokud by bylo na základě zrušené ÚPD rozhodnuto o přestupku, jedná se o důvod obnovy přestupkového řízení.

K bodu 5

Ustanovení navazuje na možnost správního soudu rozsudkem změnit napadené rozhodnutí stavebního úřadu, pokud by po jeho zrušení a vrácení stavebnímu úřadu k dalšímu řízení bylo bez dalšího dokazování zcela zřejmé, jak by musel stavební úřad rozhodnout v důsledku vázanosti právním názorem soudu. Proti takovému rozsudku správního soudu nelze vést přezkumné řízení ani obnovu řízení dle správního řádu, neboť by tím stavební úřad (resp. jiný správní orgán) přezkoumával pravomocné rozhodnutí soudu. Jediným způsobem, jak takový rozsudek správního soudu přezkoumat, je obnova řízení dle § 111 SŘS a případné zrušení rozsudku správního soudu, což umožní stavebnímu úřadu vydat nové rozhodnutí.

K části třicáté deváté – změna zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Jedná se o změnu reagující na změny ve stavebním zákoně, neboť dochází k vyloučení státní stavební správy ze současného smíšeného modelu veřejné správy. Z tohoto důvodu dojde též k zániku obce se stavebním úřadem.

K části čtyřicáté – změna zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Legislativně-technické změny související se změnou terminologie a zjednodušením povolovacích procesů podle stavebního zákona.

K části čtyřicáté první – změna zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

Návrh obsahuje především legislativně-technické změny související se změnou terminologie, zjednodušením procesů při povolování staveb a integrací procesů v novém stavebním zákoně.

Současně došlo k vypuštění některých nadbytečných pasáží, které již byly obsoletní.

Do působnosti stavebních úřadů se v rámci posuzování veřejných zájmů při povolování stavby v souladu s principem plné integrace integrují, pokud možno, všechna rozhodnutí, závazná stanoviska, stanoviska a vyjádření vydávaná dotčenými orgány, tedy i Českým telekomunikačním úřadem.

O sporech mezi vlastníkem nemovitosti a podnikatelem zajišťujícím veřejnou komunikační síť, které se týkají výkonu práv podnikatele zajišťujícího veřejnou komunikační síť, bude rozhodovat Český telekomunikační úřad. Totéž platí o sporech mezi vlastníkem domu a uživatelem, který požaduje zajistit příjem rozhlasového a televizního vysílání nebo zřízení vnitřního komunikačního vedení veřejné komunikační sítě včetně rozvaděče a koncového bodu sítě.

K části čtyřicáté druhé – změna zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů

Legislativně-technická změna související s přijetím, resp. se změnou terminologie v novém stavebním zákoně a integrací dotčených orgánů.

K části čtyřicáté třetí – změna zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), ve znění pozdějších předpisů

Změna související s přijetím, resp. se změnou terminologie v novém stavebním zákoně. Cílem bylo sjednotit i příslušnost vyvlastňovacího úřadu a stavebního úřadu, který rozhoduje o povolení záměru, k jehož realizaci vyvlastnění směřuje. V případě rozdělení mezi jiné úřady by se totiž dva rozdílné úřady musely zabývat stejnou materií. Pokud by vyvlastnění nesouviselo se záměrem podle stavebního zákona, pak je příslušným vyvlastňovacím (stavebním) úřadem ten, v jehož správním obvodu (území) se nachází pozemek nebo stavba, jichž se vyvlastnění týká.

K části čtyřicáté čtvrté – změna zákona č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci), ve znění pozdějších předpisů

Legislativně-technická změna související s přijetím, resp. se změnou terminologie v novém stavebním zákoně.

K části čtyřicáté páté – změna zákona č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pohonných hmotách), ve znění pozdějších předpisů

Legislativně-technická změna související s přijetím, resp. se změnou terminologie v novém stavebním zákoně.

K části čtyřicáté šesté – změna zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů

Změna zákona vyvolaná novou povinností autorizovaných osob a autorizovaných inspektorů činit všechna podání podle stavebního zákona jako digitální úkon. Autorizovaná osoba a autorizovaný inspektor budou osobou, které se zřizuje datová schránka bez žádosti.

K části čtyřicáté sedmé – změna zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů

Legislativně-technická změna související se změnou terminologie v novém stavebním zákoně a též změně právní formy činnosti státní stavební správy.

K části čtyřicáté osmé – změna zákona č. 157/2009 Sb., o nakládání s těžebním odpadem a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Navrhují se legislativně-technické změny reagující na změnu terminologie v novém stavebním zákoně a dále změny, související s integrací kompetencí k rozhodování ve stavebních věcech u nových stavebních úřadů.

Na stavební úřady přechází pravomoc k povolování stavby úložného místa, kolaudačního rozhodnutí pro úložné místo a jeho změnu, a ukončení provozu úložného místa. Obvodní báňské úřady vydávají v těchto řízeních vyjádření a mají postavení dotčených orgánů.

Zavedení lhůty 30 dnů od doručení úplné žádosti pro vydání vyjádření a fikce souhlasu v případě že vyjádření není v uvedené lhůtě vydáno, je aplikací principu urychlení a zefektivnění řízení v oblasti povolování záměrů podle stavebního zákona.

K části čtyřicáté deváté – změna zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů

Legislativně-technické změny související se změnou terminologie, zjednodušením procesů při povolování staveb a integrací procesů v novém stavebním zákoně.

Především byly vypuštěny specifické procesy týkající se povolování vybraných staveb podle tohoto zákona, neboť nový stavební zákon počítá pouze s jediným řízením o povolení záměru.

Některé instituty zákona byly převzaty novým stavebním zákonem, případně jsou i pro účely liniových staveb řešeny přímo ve stavebním zákoně. Byla tedy odstraněna ustanovení, která jsou nadbytečná. Naopak i nadále zůstávají součástí tohoto zákona ustanovení týkající se přípravy staveb, majetkoprávního vypořádání a vyvlastnění.

V části druhé se po dohodě s Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR upravuje přenos kompetencí orgánu podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013 ze dne 17. dubna 2013, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě a kterým se zrušuje rozhodnutí č. 1364/2006/ES a mění nařízení (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a

(ES) č. 715/2009 z Ministerstva průmyslu a obchodu ČR na nově zřizovaný Nejvyšší stavební úřad a stavební úřad pro Hlavní město Prahu.

Na Nejvyšší stavební úřad pak přechází všechny ostatní kompetence podle uvedeného Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013 s výjimkou posuzování zralosti konkrétních projektů.

S ohledem na integraci kompetencí a posílení odborného aparátu stavebního úřadu bude stavební úřad pro Hlavní město Prahu stavebním úřadem příslušným pro rozhodování staveb projektů společného zájmu, a to včetně posuzování jejich zralosti podle uvedeného Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013.

Společné jednání v rámci posouzení zralosti projektu nemusí být nařizováno vždy, ale toliko tehdy, je-li to potřebné pro zajištění či koordinaci vyjádření nebo stanovisek. Až na jednotlivé výjimky jsou dotčené orgány integrovány do stavebního úřadu a lze tedy očekávat, že společné jednání nebude ve všech případech nezbytné ani účelné.

K části padesáté – změna zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Legislativně-technická změna související s přijetím, resp. se změnou terminologie v novém stavebním zákoně a integrací dotčených orgánů.

K části padesáté první – změna zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů

Stavební úřady se stávají orgány ochrany ovzduší. Vydávají povolení provozu stacionárního zdroje uvedeného v příloze č. 2 rozhodnutím o povolení záměru, přičemž zejména zohledňují emisní stropy stanovené v programu zlepšování kvality ovzduší v povolení provozu podle § 11 odst. 3. V takovém případě postupují stavební úřady podle úpravy ve stavebním zákoně; požadavky na náležitosti žádosti stanovené v příloze č. 7 se použijí současně s požadavky na obsah návrhu podle stavebního zákona. Je-li vydáváno povolení provozu stacionárního zdroje uvedeného v příloze č. 2 bez souvislosti s povolováním záměru podle stavebního záměru, povoluje provoz krajský úřad. Stejný princip se uplatní i v případě změny povolení. Zvláštní působnost zůstává zachována ministerstvu životního prostředí, které vydává vyjádření k povolení záměru pozemní komunikace v zastavěném území obce o předpokládané intenzitě dopravního proudu 15 tisíc a více vozidel za 24 hodin v návrhovém období nejméně 10 let a parkoviště s kapacitou nad 500 parkovacích stání.

K části padesáté druhé – změna zákona č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Legislativně-technická změna související s přijetím, resp. se změnou terminologie v novém stavebním zákoně a integrací dotčených orgánů.

K části padesáté třetí – změna zákonného opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů

Legislativně-technická změna související s přijetím, resp. se změnou terminologie v novém stavebním zákoně a integrací dotčených orgánů.

K části padesáté čtvrté – změna zákona č. 206/2015 Sb., o pyrotechnických výrobcích a zacházení s nimi a o změně některých zákonů (zákon o pyrotechnice), ve znění pozdějších předpisů

Legislativně-technická změna související s přijetím, resp. se změnou terminologie v novém stavebním zákoně.

K části padesáté páté – změna zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií), ve znění pozdějších předpisů

Legislativně-technická změna související s přijetím, resp. se změnou terminologie v novém stavebním zákoně a integrací dotčených orgánů.

K části padesáté šesté – změna zákona č. 263/2016 Sb., atomový zákon, ve znění pozdějších předpisů

Navrhují se legislativně-technické změny reagující na změnu terminologie v novém stavebním zákoně a dále změny, související s integrací kompetencí k rozhodování ve stavebních věcech u nových stavebních úřadů.

Mění se forma závazného stanoviska Státního úřadu pro jadernou bezpečnost na vyjádření v řízeních o návrhu na povolení záměru podle stavebního zákona na pozemku, kde je umístěno uzavřené úložiště radioaktivního odpadu, u staveb v areálu jaderného zařízení a staveb dopravní nebo technické infrastruktury nacházející se vně areálu jaderného zařízení s možným vlivem na jadernou bezpečnost, radiační ochranu a další zájmy chráněné atomovým zákonem. Obvodní báňský úřad má v řízení o povolení uvedených staveb postavení dotčeného orgánu.

Změny v § 9 a Příloze č. 1 zákona reagují na skutečnost, že podle nového stavebního zákona není vydáváno samostatné rozhodnutí o umístění stavby. Proto se pro případy, kdy je povolení podle SÚJB k výstavbě jaderného zařízení § 9 odst. 1 písm. b) vydáváno jako první takovéto povolení dle atomového zákona stanoví, že je v takovém případě součástí dokumentace vyžadovaná pro povolení umístění jaderného zařízení.

K části padesáté sedmé – změna zákona č. 194/2017 Sb., o opatřeních ke snížení nákladů na zavádění vysokorychlostních sítí elektronických komunikací a o změně některých souvisejících zákonů

V § 15 zákona č. 194/2017 Sb., o opatřeních ke snížení nákladů na zavádění vysokorychlostních sítí elektronických komunikací a o změně některých souvisejících zákonů, je uveden konkrétní technický požadavek na stavby, který však systematicky patří do stavebního zákona. Takto uvedený požadavek na stavby není pro adresáty normy snadno zjištělný. Pro větší přehlednost a pro snazší kontrolovatelnost splnění tohoto požadavku, bude tento požadavek přesunut do prováděcího právního předpisu ke stavebnímu zákonu, jako technický požadavek na stavby. Takto bude zajištěna lepší aplikace tohoto požadavku v praxi.

K části padesáté osmé – přechodná ustanovení

V zájmu zabezpečení řádného výkonu agendy státní stavební správy poté, co dosavadní věcná působnost tzv. dotčených správních orgánů v důsledku integrace dané agendy do rozhodovací činnosti orgánů státní stavební správy přejde na novou organizační soustavu, jsou upraveny otázky přechodu (výkonu) práv a povinností z dosavadních služebních i pracovněprávních vztahů zaměstnanců státu, krajů a obcí. V některých případech nebude docházet ke změně zaměstnavatele (kterým zůstane stát), v souvislosti s přechodem agendy ze stávajících úřadů (např. ministerstev) na novou soustavu však dojde k přechodu výkonu práv a povinností ze služebních a pracovněprávních vztahů. V souvislosti s přechodem agendy z územních samosprávních celků na stát dojde pak k přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů jako takových. Společným jmenovatelem je v obou případech konstrukce přechodu (výkonu) práv a povinností ze služebních či pracovněprávních vztahů, která sleduje přechod agendy, resp. činností zajišťovaných dotčenými zaměstnanci. „Činnost“ ve smyslu tohoto ustanovení je chápána materiálně, tj. jako zajišťování určitých úkolů veřejné správy bez ohledu na formu této činnosti (je tedy v tomto ohledu bez významu, zda je dle dosavadní úpravy výstupem dané činnosti závazné stanovisko, které se již nebude dle nového stavebního zákona vydávat, neboť dochází k integraci této agendy do rozhodovací činnosti stavebního úřadu). Toto řešení je současně v zájmu dotčených zaměstnanců, neboť jim poskytuje garanci možnosti dalšího výkonu práce, pro niž disponují odbornou kvalifikací. Pravidla stanovená pro přechod zaměstnanců se týkají jak zaměstnanců vykonávajících kvalifikovanou agendu (úředníky), tak i obslužného personálu podílejícího se na zajištění dané agendy.

Přechod (výkonu) práv a povinností na stát je navržen tak, že k němu dojde přímo na základě zákona (bez dalšího). Z tohoto pravidla je navržena výjimka ve vztahu k zaměstnancům územních samosprávních celků, kteří v rámci svých pracovních poměrů vykonávají i činnosti, které nepřecházejí na novou institucionální soustavu. V těchto případech bude podmínkou tzv. delimitace dotčených zaměstnanců do nové soustavy uzavření předchozí dohody mezi NSÚ, zaměstnancem a obcí či krajem. Totéž platí ve vztahu k zaměstnancům, kteří by měli v důsledku přechodu pozbýt postavení vedoucího zaměstnance.

Z hlediska nového „umístění“ konkrétních zaměstnanců se navržená úprava snaží v maximální možné míře respektovat stávající místo práce a charakter pracovní činnosti dotčených zaměstnanců. Dosavadní zaměstnanci zařazení do ministerstev a jiných státních orgánů tak budou nově zařazení do NSÚ, popř. v souladu se zákonem o státní službě do krajského stavebního úřadu, pokud na něj přejde stávající agenda ministerstev; dosavadní zaměstnanci krajů se stanou zaměstnanci státu zařazenými do krajského stavebního úřadu v sídle dotčeného kraje; dosavadní zaměstnanci obcí se stanou zaměstnanci státu zařazenými do územního pracoviště v sídle obce s rozšířenou působností, z níž práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů přecházejí, popř., v jejímž obvodu se nachází obec, ze které tato práva a povinnosti přecházejí na stát.

V případě dosavadních zaměstnanců obcí a krajů musí být upraven rovněž režim jejich přechodu do služebního poměru, a to v úzké souvislosti a provázanosti s nastavením systemizace služebních a pracovních míst v nové institucionální soustavě. První systemizace bude navržena předsedou NSÚ tak, aby byla účinná současně s nabytím účinnosti nového stavebního zákona. Přechod práv a povinností zaměstnanců obcí a krajů na stát bude splývat s účinností první systemizace (tj. účinností zákona). V případě zaměstnanců přecházejících z obcí a krajů dojde tedy s účinností první systemizace k přechodu práv a povinností na stát a současně jim vznikne nárok na přijetí do služebního poměru za podmínek stanovených zákonem o státní službě.

Pravidla spisové rozluky upravuje zákon o archivnictví a spisové službě, a to primárně pro situace, kdy dochází k rušení určených původců dokumentů. Uvedený zákon sice upravuje přiměřené použití této úpravy i pro případy změny působnosti určených původců, z důvodu

právní jistoty a potřeby komplexní úpravy spisové rozluky je však vhodné v přechodných ustanoveních výslovně zakotvit „plný“ režim zákona o archivnictví a spisové službě. S ohledem na rozsah předávané agendy se dále navrhuje stanovit lhůtu pro předání dokladů týkajících se neukončených správních řízení, včetně povinnosti sepsat o tomto předání protokol.

K části padesáté deváté – účinnost

Účinnost je v návaznosti na navrhovanou účinnost stavebního zákona navržena na 1. ledna 2022.